

EDUCATIEVE MASTER IN DE AUDIOVISUELE EN BEELDENDE KUNSTEN

HOGESCHOOL PXL

TOETS NIEUWE OPLEIDING • ADVIESRAPPORT

21 DECEMBER 2018

Inhoud

1	Samenvattend advies van de visitatiecommissie.....	4
2	Rapportage van de bevindingen en overwegingen	6
2.1	Generieke kwaliteitswaarborg 1: beoogd eindniveau	6
2.2	Generieke kwaliteitswaarborg 2: onderwijsleeromgeving	9
2.3	Generieke kwaliteitswaarborg 3: te realiseren eindniveau	11
2.4	Eindoordeel.....	13
3	Beoordelingsproces	14
4	Overzicht oordelen	15
	Bijlage 1: Basisgegevens over de opleiding.....	16
	Bijlage 2: Domeinspecifieke leerresultaten (DLR).....	17
	Bijlage 3: Samenstelling visitatiecommissie	19
	Bijlage 4: Overzicht van de bestudeerde documenten	20
	Bijlage 5: Lijst met afkortingen	21

1 Samenvattend advies van de visitatiecommissie

Hogeschool PXL heeft de educatieve master in de audiovisuele en beeldende kunsten (EMK) ontwikkeld in nauwe afstemming met het werkveld. Ingebed in de kwaliteitsvolle organisatiestructuur van Hogeschool PXL kent de nieuwe opleiding een solide basis. De opleiding kan bogen op een groot draagvlak door de brede consultatie onder stakeholders: zowel alumni als het werkveld staan achter de keuze voor een geïntegreerde opleiding. De opleiding EMK maakt deel uit van PXL-MAD School of Arts en het cluster Beeldende kunsten. Met inbreng van de expertise van de huidige specifieke lerarenopleiding en de masteropleiding in de beeldende kunsten is in de opleiding een balans gezocht tussen de componenten kunstenaarschap en leraarschap. Beide aspecten omvatten 60 studiepunten en zijn gelijkwaardig in de opleiding. De visitatiecommissie (hierna: commissie) waardeert de synergie die zo kan ontstaan. Zij mist echter op sommige punten nog een concrete koppeling met de educatieve master, met name als het gaat om de onderzoekscomponent van het programma en de samenstelling van het onderwijsteam waarin zij weinig vakdidactische expertise terugziet. Los daarvan ziet de commissie in dit team veel potentieel en motivatie.

De opleiding beantwoordt qua niveau en oriëntatie aan niveau 7 van de Vlaamse kwalificatiestructuur. De domeinspecifieke leerresultaten werden gevalideerd op 15 oktober 2018 en zijn afgetoetst bij het werkveld. Samen met het werkveld is het profiel van de onderzoekende kunstenaar-leraar ontwikkeld, om af te stemmen op de actuele eisen. In de OLR zijn eigen accenten gelegd om de eigenheid van de opleiding in te brengen. Vervolgens zijn de OLR geclusterd in acht rollen. In deze clustering mist de commissie samenhang, vooral in relatie tot de basiscompetenties van de leraar (functionele gehelen uit het Besluit van de Vlaamse regering). Zij geeft als overweging mee dit meer op elkaar af te stemmen en de ontstane overlap in ECTS-fiches weg te werken.

Het beoogde curriculum is goed uitgewerkt, met veel flexibiliteit en een gelaagde opbouw. Centraal staat de (aansluiting bij de) beroepscontext en het versterken van de benodigde competenties. Dit wordt weerspiegeld in de omvangrijke, goed opgezette praktijkcomponent en de authentieke onderwijsleeractiviteiten. Waardering heeft de commissie voor de brede invulling van de stage en voor de studentgerichte opbouw en organisatie van de opleiding, inclusief de persoonlijke begeleiding. De commissie is van mening dat de inhoud en de vormgeving van het programma, met inbegrip van de onderwijs- en leervormen en met de sterke wisselwerking tussen theorie en praktijk, de studenten in staat zullen stellen de beoogde leerresultaten te bereiken. Programma, personeel en voorzieningen vormen een samenhangende onderwijsleeromgeving. De gehanteerde onderwijs- en leervormen zijn passend bij de vooropgestelde competenties en de ontwikkelde opleidingsspecifieke leerresultaten. Meer aandacht kan uitgaan naar internationalisering; op dit vlak is veel ruimte voor initiatieven.

In het beoordelingssysteem ziet de commissie een doordachte basis terug met een samenhang tussen leervormen, evaluatievormen en beoogde doelen. Zij vertrouwt erop dat het evaluatiesysteem verder op maat wordt ingericht (o.a. met een beslissingsboom), waarbij de validiteit van toetsing is geborgd en de transparantie wordt ondersteund door het toegepaste meeroogenprincipe.

De commissie heeft een positieve indruk van het dossier. Hogeschool PXL beschikt over een gestructureerde organisatie met aandacht voor onderwijsproces en -visie en toetsingsbeleid. De commissie heeft er vertrouwen in dat de omvorming van de nieuwe opleiding zal leiden tot een degelijk en volwaardig programma.

Met het oog op de verdere ontwikkeling van de nieuwe opleiding, formuleert de commissie de volgende aanbeveling. Deze aanbeveling doet geen afbreuk aan het huidige oordeel over de potentiële kwaliteit van de opleiding.

De commissie beveelt de opleiding aan:

- In het algemeen een verdere vertaalslag te maken naar de educatieve master, gericht op de basiscompetenties van de leraar. De aandacht mag met name uitgaan naar een meer leraarsgerichte invulling van de onderzoekscomponent en naar het vergroten van de vakdidactische expertise binnen het onderwijsteam. Daarnaast kan meer evenwicht aangebracht worden tussen het praktijkgerichte domeinspecifieke deel en het leraarschap. Ook kunnen de onderscheiden rollen in de OLR meer afgestemd worden op de basiscompetenties van de leraar.

De commissie die de educatieve master in de audiovisuele en beeldende kunsten heeft beoordeeld, brengt een positief advies uit aan de NVAO. Zij baseert haar oordeel op het informatiedossier en het toelichtend gesprek.

Den Haag, 21 december 2018

Namens de commissie ter beoordeling van de toets nieuwe opleiding voor de educatieve master in de audiovisuele en beeldende kunsten van Hogeschool PXL,

Roger Standaert
(voorzitter)

Carlijn Braam
(secretaris)

2 Rapportage van de bevindingen en overwegingen

2.1 Generieke kwaliteitswaarborg 1: beoogd eindniveau

Het beoogd eindniveau weerspiegelt qua niveau, oriëntatie en inhoud de actuele eisen die in internationaal perspectief vanuit het beroepenveld en/of het vakgebied worden gesteld aan de opleiding.

Bevindingen

Hogeschool PXL kent als partner van de Associatie Universiteit-Hogescholen Limburg (AUHL) met negen departementen en 9000 studenten een organisatiestructuur die als kwaliteitsvol werd beoordeeld in de instellingsreview en een stevige positie in het onderwijslandschap. Deze positie wil de hogeschool nog versterken met de integratie vanaf 2019-2020 van de HBO5-opleidingen, de educatieve graduaatsopleiding en de educatieve master in de audiovisuele en beeldende kunsten (EMK). De opleiding EMK maakt deel uit van PXL-MAD School of Arts en vormt samen met de academische bachelor en master in de beeldende kunsten en de internationale master Visual Arts het cluster Beeldende kunsten. Het onderzoek van PXL-MAD is ingebed in de School of Arts. Er is een Raad van de Schools of Arts die bestaat uit een vertegenwoordiging (inclusief student) van zowel Hogeschool PXL als de Universiteit Hasselt.

Om de wisselwerking tussen onderwijs en onderzoek, vooral op het vlak van (vak)didactiek, tussen deze instellingen te versterken, wordt binnen de AUHL een samenwerking uitgewerkt tussen de opleidingen EMK en de educatieve master in de ontwerpwetenschappen van de Universiteit Hasselt. Inspraak van studenten (junior collega's) is gegarandeerd door de studentencommissie; inspraak van het werkveld is er via de werkveldcommissie.

In EMK wordt de expertise samengebracht van de huidige specifieke lerarenopleiding (SLO) ('de onderzoekende leraar') en van de masteropleiding in de beeldende kunsten ('de onderzoekende kunstenaar'). De opleiding biedt studenten de mogelijkheid om na hun derde bachelorjaar in de beeldende kunsten te kiezen voor een tweejarige master waarin kunsten en het leraarschap geïntegreerd aan bod komen ('de onderzoekende kunstenaar-leraar'). Instromende studenten zijn al opgeleid op niveau 6 van de Vlaamse Kwalificatiestructuur (VKS); in de master kunnen ze zich verder ontwikkelen als expert in hun domein en tegelijkertijd expertise opdoen als leraar. Het instroomprofiel van studenten is divers wat afstudeerrichting en statuut betreft. Bij de vormgeving van het onderwijs houdt de opleiding rekening met deze diversiteit. De meeste alumni komen terecht in het onderwijs (in plaatsen met grootstedelijke kenmerken); daarnaast komen studenten terecht bij culturele instellingen en musea.

In 2017 is deelgenomen aan focusgroepen 'Transitiefondsproject Educatieve master in de kunsten', een onderzoeksproject in opdracht van de Vlaamse Regering. Over de inhoud van de opleiding heeft een consultatie plaatsgevonden van studenten, vertegenwoordigers van het werkveld en docenten. In twee formele werkveldcommissies zijn de opzet en het curriculum van de nieuwe opleiding, inclusief de plaats die de masterproef en de stages hierin krijgen, afgetoetst en zeer goed ontvangen. Op aangeven van studenten en alumni is ervoor gekozen om de masterproef over twee academiejaren te spreiden, zodat de artistieke praktijk voldoende ruimte krijgt. Daarnaast behoudt men wat sterk is in de huidige opleidingen, zoals persoonlijke begeleiding, een brede verkenning van het werkveld, de praktijkgerichtheid en de invulling van de stages. Zowel alumni als het werkveld staan achter de keuze voor een geïntegreerde opleiding. Zij gaven aanvankelijk aan bezorgd te zijn over 'mislukte kunstenaars in het onderwijs' indien gekozen zou worden voor een geïntegreerde educatieve master van slechts 90 studiepunten. Aangezien de educatieve master uit 120 studiepunten bestaat, blijft het kunstenaarselement volledig behouden en gekoesterd en kan dit optimaal geïntegreerd worden met de leraarscomponent, om betere leraren én kunstenaars op te leiden.

In co-creatie met het werkveld is het profiel van de onderzoekende kunstenaar-leraar ontwikkeld, om af te stemmen op de actuele eisen. De OLR zijn een vertaling van de decretale kaders – de DLR van beide opleidingen en de basiscompetenties van de leraar – naar een profiel van de leraarstudent, tezamen met de ‘X-factor’ uit het onderwijsconcept van Hogeschool PXL. Voor een betere hanteerbaarheid zijn de OLR geclusterd in acht rollen (kritische reflector, onderzoeker, creator, communicator, organisator, samenspeler, vakdidacticus en opvoeder) met daarbij een set van beroepsattitudes (nauwgezet, stressbestendig, zelfstandig, leergierig, ambitieus, ondernemend en vernieuwingsgezind).

Via de matrices OLR-DLR en OLR-basiscompetenties toont de opleiding aan dat beoogde competenties de vereiste kaders afdekken. Via de deelprofielen van de onderzoekende kunstenaar en de onderzoekende leraar komt men tot het totaalprofiel van de onderzoekende kunstenaar-leraar. De drie leerlijnen Internationaal en intercultureel handelen, Onderzoekend handelen en Ondernemend handelen komen in ieder van de profielen aan bod. Er volgt nog een concrete uitwerking en invulling van deze leerlijnen. Onderzoekend handelen krijgt veel nadruk, waarbij studenten onder andere leren reflecteren over de eigen praktijk.

De visie van de opleiding bestaat uit vier pijlers die erop wijzen hoe de opleiding vormt, biedt, beweegt en verschild. Missie en visie zijn vertaald in tien kernwaarden, die nog verder worden verbonden met de onderscheiden rollen. Zo kan de kernwaarde ‘internationaal ambitieus’ vertaald worden naar de werkvloer (klas/educatieve sector). De onderscheiden rollen en attitudes wil men meegeven aan de studenten, waarbij de DLR op niveau 7 worden afgedekt, zoekend naar een balans tussen de componenten kunstenaarschap en leraarschap. Beide aspecten omvatten 60 studiepunten en zijn even belangrijk in de opleiding, met als uitgangspunt dat de integratie een kruisbestuiving teweegbrengt.

Het leren reflecteren krijgt vorm in het globale proces dat studenten doorlopen als kunstenaar en als leraar. Deze proef is gekoppeld aan de artistieke praktijk van de student maar met een educatieve inslag; er kan bijvoorbeeld een methodiek in naar voren komen die ingezet kan worden in een educatieve context. Hierin zit een vertaling van het onderzoekend handelen als kunstenaar naar het educatieve domein als leraar; beide kunnen bevorderd worden. Begeleiding is er vanuit beide invalshoeken, ook pedagogisch/didactisch.

Er is voor gekozen om niet al 15 studiepunten in te laten dalen in de bachelor. Reden hiervoor is dat men bachelorstudenten in hun eigen domein wil opleiden en pas daarna een keuze laten maken. Studenten kunnen wel kiezen voor het opnemen van een (cultuur)educatieve component in hun portfolio of bachelorproef. Ook zijn er gedeelde studio’s waarin kruisbestuiving kan plaatsvinden doordat studenten van verschillende opleidingen met elkaar samenwerken.

Internationalisering is een aandachtspunt; er zijn contacten met Nederland, vanaf januari 2019 onderzoekt men de mogelijkheden voor contacten met andere landen. Studenten worden aangemoedigd om een deel van hun studie in het buitenland door te brengen. In de domeinmaster is dit aspect meer evident en volgt de helft van de studenten een internationale stage. Ook maakt men gebruik van internationale literatuur, gastcolleges en het verkennen van andere onderwijssystemen. Daarnaast is er een goede samenwerking met Stellenbosch in Zuid-Afrika.

Overwegingen

De opleiding heeft in dialoog met het werkveld een profiel van de onderzoekende kunstenaar-leraar ontwikkeld dat is afgestemd op de actuele noden. In haar OLR reikt ze verder dan de DLR en legt ze eigen waardevolle accenten. De rol van het beroepenveld is duidelijk aanwezig via de aftoetsing van de DLR en via de keuze voor een geïntegreerde master. Daarnaast heeft de werkveldcommissie een rol gehad in de opzet van het programma. De commissie merkt op dat er een sterk engagement aanwezig is. Ze stelt tot haar genoegen vast dat zowel werkveld als studenten zeer positief tegenover de opleiding staan en goede gesprekspartners zijn (geweest) in het gehele proces. De opleiding kent door dit brede proces een groot draagvlak onder interne en externe stakeholders. Ook is er een goede inschatting van het eigen academisch niveau als School of Arts via een breed aanwezige reflecterende en onderzoekende houding.

De commissie staat in grote lijnen achter de ontwikkelde missie, visie en de bijbehorende pijlers, die op een duidelijke basis steunen. Zij onderkent de toegevoegde waarde van de vierde pijler, met de focus op veelzijdigheid en het verdwijnen van de schotten tussen opleiding en praktijk en tussen de verschillende disciplines, maar ziet deze waarde niet voor de derde pijler (positie Hasselt); deze pijler zou nog beter uitgebouwd kunnen worden. De vermelde beroepsattitudes zijn compatibel met het leraarschap. Wel heeft de commissie enigszins moeite met de onderscheiden rollen en de volgorde hiervan in relatie tot de DLR en in relatie tot de hiërarchie en invulling van de basiscompetenties van de leraar (functionele gehelen uit het Besluit van de Vlaamse regering), waardoor overlap in de ECTS-fiches ontstaat. Suggestie hierbij is dat de rollen van begeleider van leerprocessen/lesgever en opvoeder op de eerste plaats komen, gevolgd door de vakdidacticus. De rollen van kritische reflector, creator en onderzoeker komen samen in de leraar als onderzoeker/innovator. De rol van samenspeler is relevant voor de toekomstige kunstenaar in de zin van teamwork. Tot slot ontbreekt de rol van cultuurparticipant uit de functionele gehelen (maatschappijkritisch, actualisering van thema's, brede school etc.). De geformuleerde competenties onder de rol van opvoeder noemt de commissie gevat en vernieuwend.

De commissie waardeert de balans die wordt gezocht tussen de twee componenten van de opleiding, kunstenaarschap en leraarschap, met als eindresultaat een synergie tussen deze aspecten. Ze merkt hierbij op dat het artistiek/ontwerpend onderzoek nog vertaald moet worden naar het educatieve veld, om aan het leraarschap meer gewicht toe te kennen. Wat de indaling van 15 studiepunten in de bachelor betreft, geeft de commissie mee een indaling nog eens te overwegen om zo potentieel meer studenten te enthousiasmeren voor het leraarschap. Tijdens de bachelor kan al meer aandacht gaan naar het leraarschap, bijvoorbeeld tijdens het opbouwen van een portfolio met een component maatschappelijke betrokkenheid. Studenten kunnen in contact gebracht worden met het educatieve veld via onder meer (kunstgebonden) observatiestages en initiatie (praktijkstage, observeren in klas).

Op het vlak van diversiteit en internationalisering ziet de commissie veel ruimte voor initiatieven in een multiculturele/interculturele setting. Stagemogelijkheden in het buitenland kunnen verrijkend zijn voor de student. Daarnaast kunnen studenten op de hoogte gehouden worden van wat er gebeurt op internationaal niveau, bijvoorbeeld door middel van gastsprekers en conferenties. De commissie heeft er vertrouwen in dat dit verder uitgebouwd wordt door de opleiding.

De commissie ziet een goede basis voor de nieuwe opleiding in de PXL-MAD School of Arts en stelt vast dat het beoogd eindniveau van de opleiding qua niveau, oriëntatie en inhoud de actuele eisen weerspiegelt die in internationaal perspectief vanuit het beroepenveld en/of het vakgebied worden gesteld aan de opleiding.

Oordeel: voldoende

2.2 Generieke kwaliteitswaarborg 2: onderwijsleeromgeving

De onderwijsleeromgeving maakt het voor studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Bevindingen

Het onderwijs is authentiek – met als doel de onderzoekende kunstenaar-leraar te vormen die direct aansluiting vindt bij de beroepscontext – studentgecentreerd en biedt maximale ontwikkelingskansen. Enerzijds wordt ingezet op een krachtige leeromgeving met persoonlijke leerwegen, anderzijds is er laagdrempelige, doelgerichte studentenbegeleiding. Dit onderwijsconcept is verweven in het curriculum en in de wijze waarop de student wordt begeleid. Daarnaast geeft de opleiding samen opleiden een belangrijke plaats via co-teaching en gezamenlijke atelierbegeleiding door docenten, en duostages en (multidisciplinaire) projecten voor studenten. De input van stakeholders wordt meegenomen in de vormgeving van de opleiding. Op het moment dat het curriculum een eerste keer doorlopen is (september 2021), worden sterktes en verbeterpunten in kaart gebracht met betrokkenheid van de stakeholders. Ook heeft het werkveld een belangrijke rol in het begeleiden en beoordelen van de studenten in het praktijkgedeelte van de opleiding en de masterproef.

De opleiding kent een regulier traject dat 120 studiepunten omvat, gespreid over twee trajectschijven van elk twee semesters van 14 weken, en een verkort traject voor zij-instromers met een master in de beeldende kunsten dat 60 studiepunten omvat. Het verkorte traject staat in het teken van het leraarschap: het deelprofiel van de onderzoekende kunstenaar komt hierin niet aan bod, wel vergelijkbaar is de opbouw van het programma wat het deelprofiel van de onderzoekende leraar en het totaalprofiel van de onderzoekende kunstenaar-leraar betreft. Beide trajecten zijn toegankelijk voor werkstudenten en studenten met een LIO-statuuut. In het verkorte traject kunnen sommige opleidingsonderdelen in het eerste semester via afstandsonderwijs worden gevolgd. Voor vakdidactiek voorziet men avondonderwijs voor werkende studenten.

Het curriculum is opgebouwd volgens de twee deelprofielen die samenkomen in het totaalprofiel van onderzoekende kunstenaar-leraar en is evenwichtig verdeeld in theorie en praktijk. In lijn met de decretale bepalingen omvat de praktijkcomponent 30 studiepunten. De profielen en alle competenties worden gradueel opgebouwd, waarbij de studenten groeien in zelfstandigheid. Door het curriculum heen komen de PXL-brede leerlijnen terug (Internationaal en intercultureel, Onderzoekend en Ondernemend handelen). Deze leerlijnen worden nog verder verfijnd door ze te koppelen aan de beheersingsniveaus. Tussen de opleidingsonderdelen bestaat zowel een horizontale als een verticale samenhang. Vanuit de theorie en het principe van samen opleiden worden sommige onderdelen vertaald naar de praktijk (bv. co-teaching) zodat ze elkaar versterken. Regelmatig worden multimedia ingezet, bijvoorbeeld voor het indienen van opdrachten; docenten gebruiken deze tools zelf ook.

Er is veel aandacht voor studentenbegeleiding in de vorm van een integrale begeleiding, waarbij oog is voor zowel de psychosociale ondersteuning als studieloopbaanbegeleiding. Studenten beoordelen deze begeleiding dan ook goed en zijn positief over de persoonlijke aandacht, de kleinschaligheid van de opleiding en het feit dat docenten zeer betrokken zijn. De begeleiding wordt waar mogelijk afgestemd op de behoeften van de student. Elke student is gekoppeld aan een eigen procesbegeleider gedurende de hele opleiding, en alle docenten zijn procesbegeleider van één of meerdere studenten. Deze begeleider volgt onder meer reflecties op en let op leerpunten, in functie van groei van de student: de doelen staan voorop. Hierbij fungeert het portfolio van studenten als houvast, waarin zij reflecteren (dit kan in allerlei vormen, bv. video). Voor meer structuur zullen gesprekken bijvoorbeeld plaatsvinden na 15 uur stage. Om ervoor te zorgen dat alle stagebegeleiders en -mentoren dezelfde criteria hanteren, gebruikt de opleiding kijkwijzers waarin per competentie gedragsindicatoren en hun beoordeling zijn opgenomen.

Begeleider(s) leveren feedback en feedforward, zowel schriftelijk als mondeling. Verslagen zijn in het kader van transparantie terug te vinden in de elektronische leeromgeving.

Om aan de gedifferentieerde studentenpopulatie tegemoet te komen, is er een grote flexibiliteit en differentiatie ingebouwd, met onder meer keuzemogelijkheden, blended learning en mogelijkheden voor persoonlijke leerwegen. Naast de vele keuzemogelijkheden zijn voor de nodige structuur wel krijtlijnen uitgezet, bijvoorbeeld binnen de twee stageonderdelen. Omdat studenten van veel markten thuis moeten zijn en meerdere bekwaamheidsbewijzen vergaren, lopen zij stage in verschillende graden/domeinen. Daarbinnen is er wel mogelijkheid om te kiezen voor verbreding of verdieping, zoals voor het werken met maatschappelijk zwakkere doelgroepen. Er zijn twee stageblokken van elk 24 uur in het eerste jaar, en drie stageblokken (van 12, 12 en 20 uur) in het tweede jaar. Deze stages helpen studenten om zichzelf te leren kennen en te groeien en op die manier leraar te worden. Studenten krijgen hier alle ruimte voor, ook door bijvoorbeeld zelf een stageplek te zoeken. Stilstaan bij hun ontwikkeling doen studenten ook tijdens individuele, duo- en groepsinterviews.

Het onderwijsteam is divers en bestaat naast docenten die fulltime lesgeven uit docenten die het lesgeven combineren met andere werkzaamheden. De taken zijn zo verdeeld dat de benodigde competenties voor het verzorgen van opleidingsonderdelen zijn afgedekt. Bij specifieke onderwerpen worden gastcolleges door experts uit het werkveld verzorgd. Professionalisering van de docenten wordt voorzien in bijvoorbeeld de vorm van workshops atelierbegeleiding of didactiek. De hogeschool organiseert de opleiding ProfDoc 3.0, waarin docenten zich kunnen verdiepen in de thema's 'didactische competenties' en 'begeleiding en klasmanagement'. Ook worden jaarlijks teamgerichte navormingen georganiseerd.

Overwegingen

De commissie stelt vast dat het programma goed doordacht is, waarbij de realisatie van de OLR wordt bewaakt. Het curriculum laat een gelaagde opbouw zien met een duidelijke verticale en horizontale samenhang. De werkvormen en de (vak)didactische setting van de opleiding zijn ingericht met oog voor zowel de kunsten als het leraarschap. Het leren is opgebouwd vanuit authentieke onderwijsleeractiviteiten en bevordert aansluiting bij de beroepscontext. De commissie ondersteunt de keuze om studenten alle decretaal bepaalde vakdidactieken voor beeldende kunsten te laten volgen, om hen zo breed mogelijk voor te bereiden op toekomstig werk, en vindt het positief dat ook het domeinoverschrijdend aspect aandacht krijgt. De praktijkcomponent komt met 30 studiepunten goed tot zijn recht en is degelijk opgebouwd, met een verplichte stage in diverse onderwijsvormen. Wel kan meer evenwicht aangebracht worden tussen het praktijkgerichte domeinspecifieke deel en het leraarschap. De commissie waardeert de invulling van de stage (assisteerlessen, co-teaching en zelfstandig), de begeleiding die hierin voorzien is (inclusief workshops voor de betrokken stagementoren), de contacten met het werkveld en de duidelijke verwachtingen en beoordelingsnormen (kijkwijzers m.b.t. competenties). Zij acht het samen opleiden in de vorm van onder andere co-teaching en duostages van belang voor de toekomstige leraar. Vanwege de geboden keuzemogelijkheden in stages voor studenten vraagt de commissie aan de opleiding om te bewaken dat er een gemeenschappelijke basis is.

In de opbouw en organisatie van de opleiding ziet de commissie een sterk onderwijsconcept en studentgerichte visie terug, met veel ruimte voor reflectie, persoonlijke ontwikkeling en profilering. Een ander sterk punt is de ingebouwde flexibiliteit in het programma: studenten krijgen de ruimte om persoonlijke leerwegen te bewandelen (zelfsturing). Waardering is er met name ook voor de sterke studentenbegeleiding met het laagdrempelige karakter.

De commissie stelt weliswaar vast dat deze persoonlijke begeleiding gedurende een volledig studietraject veel vraagt van de docenten/organisatie, maar ziet het ook als een noodzaak gezien de grote zelfstandigheid en zelfsturing die van studenten wordt gevraagd; zelfreflectie en intervisie kunnen veel inzicht bieden in de eigen competentieontwikkeling en de koers daarvan, met navenante resultaten.

De ECTS-fiche didactiek dekt de basiscompetenties van de leraar; het vak professionele context dekt goed het meso- en macroniveau van de functionele gehelen uit het Besluit van de Vlaamse regering. De commissie constateert enige overlap in ECTS-fiches en geeft als overweging mee de inhoud van opleidingsonderdelen meer op elkaar af te stemmen.

Hoewel de commissie pedagogisch potentieel ziet in het aanwezige docententeam dat divers is en elkaar aanvult, is er enige zorg over het gebrek aan pedagogisch-didactische en vakdidactische ervaring binnen dit team. Het lijkt haar van belang nog eens kritisch te kijken naar de aanwezige en ontbrekende competenties in functie van het leraarsberoep, en dit mee te laten wegen bij het aannemen van eventueel nieuw personeel c.q. de professionalisering van zittend personeel.

De commissie is van mening dat de inhoud en de vormgeving van het programma, met inbegrip van de opleidingsspecifieke onderwijs- en leervormen, de toegelaten studenten in staat zullen stellen de beoogde leerresultaten te bereiken, ondersteund door de uitstekende aanwezige infrastructuur (o.a. elektronische leeromgeving Blackboard).

Oordeel: voldoende

2.3 Generieke kwaliteitswaarborg 3: te realiseren eindniveau

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van beoordeling, toetsing en examinering, waardoor zij nagaat of de beoogde leerresultaten worden bereikt.

Bevindingen

De uitvoering van de evaluaties kadert binnen het onderwijs- en examenreglement (OER) van de hogeschool. De visie van de opleiding op evaluatie is gebaseerd op het beschreven onderwijsconcept en is vertaald naar een aantal richtlijnen die een kader bieden voor de evaluatie in de opleiding. Een departementaal aan te stellen toetscoördinator en interne toetscommissie garanderen de toepassing van dit kader. Het evaluatieplan van de opleiding is geënt op het evaluatiekader van de hogeschool. Dit plan bundelt alle bepalingen rond evaluatie en fungeert als leidraad voor docenten bij het organiseren van evaluaties. Het komt tot stand in overleg met de diverse stakeholders en wordt concreet ingevuld in academiejaar 2018-2019.

Evaluatie gebeurt overeenkomstig de doelen van het opleidingsonderdeel, waarbij de OLR het startpunt vormen. Met behulp van een competentiematrix is inzichtelijk gemaakt wat de koppeling is tussen de OLR (rollen) en opleidingsonderdelen en kan men aftoetsen of het opleidingsprogramma in voldoende mate alle competenties afdekt c.q. of deze competenties worden getoetst. Er wordt een mix van evaluatievormen gebruikt (*assessment of learning*, om vast te stellen of de studenten bepaalde elementen van een competentie goed beheersen; *assessment for learning*, via presentaties met terugkoppeling, verslagen, feedback op (oefen)lessen; en *assessment as learning*, waarbij reflecties leiden tot meer inzicht). De leervoortgang wordt gedocumenteerd in portfolio's, logboeken en reflectieverslagen. De opleiding maakt gebruik van de elektronische leeromgevingen Blackboard en EPOS – een digitaal evaluatie-instrument voor de begeleiding van studenten en de beoordeling van taken en opdrachten – om het evaluatieproces te ordenen, de beoordelingen te documenteren en steeds toegankelijk te maken voor alle betrokken partijen.

De evaluatie van de attitudes gebeurt in meerdere opleidingsonderdelen. Om flexibel om te kunnen springen met werkstudenten (spreiden van examens, extra faciliteiten kunnen bieden) is gekozen voor ruime examenperiodes van twee keer drie weken per jaar.

Na afronding van de stage vindt een afsluitend driehoeksgesprek plaats met de begeleiders. Bij de beoordeling maken de stagebegeleider en -mentor gebruik van een kijkwijzer en beoordelingsformulieren om de competenties te evalueren op integratieniveau. Een beslissingsboom wordt nog ontwikkeld.

Kijkwijzers verschaffen zowel docenten/mentoren als studenten inzicht in de exacte doelen en beoordelingscriteria van opleidingsonderdelen. In de evaluaties wordt de expertise van de SLO meegenomen in het opleiden van leraren. Om een goede kunstenaar/leraar af te leveren, is het geheel daarbij meer dan de som van de delen.

Er worden drie competentieniveaus onderscheiden: elementair niveau, doorgroei niveau en integratieniveau. Per rol van de OLR beoogt men een geleidelijke ontwikkeling van de student naar het integratieniveau; de evaluaties nemen dan ook toe in moeilijkheidsgraad. Het eindniveau wordt bereikt in masterproef 2 en stage 2, waarbij de student in staat is autonoom te werken en meerdere rollen geïntegreerd toepast. De masterproef wordt geëvalueerd op basis van een project en onderzoeksartikel. Bij de beoordelingen wordt een uniform beoordelingsformulier gebruikt met vastgelegde criteria per rol, zodat een gelijke beoordeling voor alle studenten is verzekerd. Bovendien worden bij de beoordelingen aan de interne beoordelaars externe juryleden toegevoegd uit het (kunst-)educatieve werkveld. Het vaststellen van het eindniveau van een student is aldus een gedeelde verantwoordelijkheid (meerogenprincipe) waarbij men toetst op integratieniveau.

Overwegingen

De commissie stelt vast dat er een voldragen evaluatiekader ligt. Het toetsingsbeleid heeft een doordachte basis die een samenhang vertoont met de opgestelde OLR. Wel moet dit beleid op diverse punten nog concreter uitgewerkt worden. De opleiding is hier volop mee bezig. De commissie ziet in de competentieniveaus een goede onderverdeling om op een correcte en stapsgewijze manier te evalueren. De beoogde evaluatievormen zijn congruent met de verschillende leervormen. Door de ruimte voor persoonlijke leerwegen kunnen studenten hun leerdoelen ook op een andere manier dan voorzien realiseren.

Sterke punten vindt de commissie de gehanteerde kijkwijzer met duidelijke beoordelingscriteria, de handleiding voor de stage-/procesbegeleider, de opzet van de vakdidactische masterproeven, het gebruik van EPOS en het toegepaste meerogenprincipe. Er wordt sterk ingezet op een uniforme beoordeling door meerdere beoordelaars in het evaluatieproces te betrekken. Bovendien vindt een groot deel van de evaluatie plaats direct na de te beoordelen activiteit, zoals een stageles. Er zijn duidelijke afspraken op het gebied van snelle feedback na lessen, stages en examens. Dit alles draagt, tezamen met de ECTS-fiches, bij aan een valide, betrouwbaar en transparant beoordelingsstelsel.

De commissie is van mening dat de kwaliteit van de evaluatie voldoende geborgd is.

Oordeel: voldoende

2.4 Eindoordeel

De commissie beoordeelt elk van de generieke kwaliteitswaarborgen als voldoende en bijgevolg is ook het eindoordeel voor de educatieve master in de audiovisuele en beeldende kunsten voldoende.

De commissie kan zich vinden in dit dossier dat evenwel erg omvangrijk is en in de heldere visie, doorweven met eigen accenten die ook in de OLR terugkomen.

In de nieuwe opleiding EMK van Hogeschool PXL is een balans gezocht tussen de componenten kunstenaarschap en leraarschap, met inbreng van de expertise van de huidige specifieke lerarenopleiding en de masteropleiding in de beeldende kunsten. In dit proces is volgens de commissie hier en daar nog een verdere vertaling/herziening nodig naar het educatieve vlak, met name als het gaat om de onderzoekscomponent en de samenstelling van het onderwijsteam, waarbij men denkt vanuit een educatieve master, gericht op de basiscompetenties van de leraar. Het curriculum is goed uitgewerkt waardoor een sterk programma is ontstaan met een stevige praktijkcomponent en een flexibele opbouw. Daarnaast is het concept opgesteld in een breed proces en heeft zodoende draagvlak onder zowel interne als externe stakeholders.

3 Beoordelingsproces

De beoordeling werd uitgevoerd aan de hand van het “Kader Toets Nieuwe Opleiding specificatie Educatieve Graduaatsopleiding en Educatieve Masteropleiding”, zoals bekrachtigd door de Vlaamse regering op 8 juni 2018.

De commissie heeft zich aan de hand van de door de opleiding verstrekte documenten op de beoordeling voorbereid. Voorafgaand aan het vooroverleg heeft elk commissielid de eerste indrukken opgemaakt en werden prioritaire vragen opgesteld.

Tijdens een vooroverleg op 21 november 2018 heeft de commissie alle verkregen informatie besproken en heeft zij tevens het toelichtend gesprek voorbereid.

Het toelichtend gesprek vond plaats op een opleidingsonafhankelijke locatie te Brussel op 21 november 2018 om 15.00 uur. De onderstaande gesprekspartners namen hieraan deel:

- **Erwin Goegebeur**, Departementshoofd PXL - MAD;
- **Erica Cselotei**, Opleidingshoofd cluster beeldende kunsten, coördinator afstudeerrichting Grafisch Ontwerp, coördinator stages Grafisch Ontwerp;
- **Eline Valkeneers**, Coördinator Specifieke lerarenopleiding (en toekomstige Educatieve Masteropleiding Audiovisuele en beeldende kunsten), lector specifieke lerarenopleiding (Didactiek), penhouder dossier TNO;
- **Nele Dhert**, Lector Specifieke lerarenopleiding (Klasmanagement), stagecoördinator en -begeleider;
- **Dr. Bert Willems**, Coördinator MAD - research, docent onderzoeksvaardigheden;
- **Jorden Boulet**, Alumnus Specifieke lerarenopleiding (2016-17), beeldend kunstenaar, lesgever bij Kunstkoepel Bilzen, lesgever aan de Stedelijke academie voor schone kunsten Hasselt (SASK).

Tijdens dit gesprek zijn de vraagpunten van de commissie aan de orde gesteld.

Tijdens een besloten nabespreking op 21 november 2018 heeft de commissie alle verkregen informatie besproken en vertaald naar een oordeel op de drie generieke kwaliteitswaarborgen en een eindoordeel. De commissie heeft deze conclusie in volledige onafhankelijkheid genomen.

Het totaal aan beschikbare gegevens is verwerkt tot een ontwerp van adviesrapport dat naar alle commissieleden werd verstuurd. De feedback van de commissieleden is verwerkt. Het door de voorzitter vastgestelde adviesrapport werd naar de NVAO gestuurd op 21 december 2018.

4 Overzicht oordelen

De onderstaande tabel geeft per generieke kwaliteitswaarborg het oordeel van de commissie uit hoofdstuk 2 weer.

Generieke kwaliteitswaarborg	Oordeel
1. Beoogd eindniveau	Voldoende
2. Onderwijsleeromgeving	Voldoende
3. Te realiseren eindniveau	Voldoende
Eindoordeel	Voldoende

Bijlage 1: Basisgegevens over de opleiding

Naam, Adres, telefoon, e-mail, website instelling	Hogeschool PXL Elfde-Liniestraat 24 B-3500 HASSELT + 32 11 77 55 55 www.pxl.be
Naam, functie, telefoon, e-mail contactpersoon	Veronique Janssen, diensthoofd kwaliteitszorg
Naam associatie	Associatie Universiteit-Hogescholen Limburg (AUHL)
Status instelling	Ambtshalve geregistreerd
Naam opleiding (graad, kwalificatie)	Educatieve master in de audiovisuele en beeldende kunsten <i>(geïntegreerd): component leraarschap</i>
Afstudeerrichtingen	• Beeldende kunsten: grafisch ontwerp; • Beeldende kunsten: juweelontwerp en edelsmeedkunst; • Beeldende kunsten: vrije kunsten
Niveau en oriëntatie	Niveau 7, academisch
(Bijkomende) titel	-
(Delen van) studiegebied(en)	Audiovisuele en beeldende kunsten
ISCED benaming van het studiegebied	-
Opleidingsvarianten:	• Regulier traject; • Verkort traject (inclusief LIO-traject)
Onderwijstaal	Nederlands
De vestiging waar de opleiding wordt aangeboden	Hasselt
Studieomvang (in studiepunten)	• Regulier traject: 120 studiepunten; • Verkort traject: 60 studiepunten
Nieuwe opleiding voor Vlaanderen	Ja
Aansluitingsmogelijkheden en mogelijke vervolgopleidingen	-

Bijlage 2: Domeinspecifieke leerresultaten (DLR)

De geïntegreerde educatieve master audiovisuele en beeldende kunsten beheerst algemene vakinhoudelijke en vakdidactische kennis en vaardigheden voor het domein audiovisuele kunsten, beeldende kunsten of productdesign en specialiseert zich in één of meer vakinhouden en daarbij aansluitende vakdidactieken. De vakinhoudelijke kennis en vaardigheden met betrekking tot de gekozen specialisatie(s) maken deel uit van DLR's van niet-educatieve masteropleidingen.¹

1. De educatieve master audiovisuele en beeldende kunsten beheerst gespecialiseerde theoretische en praktische kennis, vaardigheden en attitudes die de basiscompetenties voor leraren zoals geformuleerd in (...) ondersteunt. Hij/zij is in staat om die kennis, vaardigheden en attitudes uit te breiden, te actualiseren, te verbreden, te verdiepen en te verbinden met actuele maatschappelijke thema's en ontwikkelingen.
2. Hij/zij kan die kennis en vaardigheden inzetten om voor lerenden uitdagende artistieke leeromgevingen te creëren en kan op basis van die kennis, vaardigheden en attitudes eigen nieuwe ideeën voor het onderwijs, het kunstonderwijs en/of de kunsteducatieve sector ontwikkelen en aan de realiteit te toetsen.
3. De educatieve master audiovisuele en beeldende kunsten creëert een artistieke leeromgeving die in al haar didactische componenten (leerdoelen, leerinhouden, leer- en ontwikkelingsmaterialen, werk- en groeperingsvormen, evaluatie en feedback) aansluit bij de beginsituatie van een leergroep en individuele lerenden en pro actief is ten aanzien van de diversiteit in de leergroep.
4. De educatieve master audiovisuele en beeldende kunsten kan een positief leerroepingsvormen, evaluatie en feedback) aansluit bij de beginsituatie van een leergroep en individuele lerenden en pro actief is ten aanzien van de diversiteit in de leergroep.
5. De educatieve master audiovisuele en beeldende kunsten kan de organisatie van onderwijs- en leeractiviteiten efficiënt op korte en lange termijn plannen, met het oog op het *evidence informed* creëren van een gestructureerde, creatieve, veilige en stimulerende artistieke leeromgeving.
6. De educatieve master audiovisuele en beeldende kunsten kan op een adequate manier communiceren met ouders of verzorgers met diverse taalachtergronden in diverse talige situaties met het oog op informatie-uitwisseling, het stimuleren van de betrokkenheid en participatie en het samen ontwikkelen van constructieve strategieën om het leerproces van de lerenden te ondersteunen en te stimuleren.
7. De educatieve master audiovisuele en beeldende kunsten kan constructief samenwerken met externe partners met het oog op het verrijken van het onderwijs- en vormingsaanbod en het faciliteren van de interactie tussen kunstenveld, onderwijs en arbeidsmarkt.
8. De educatieve master audiovisuele en beeldende kunsten is in staat om, zelfstandig, kritisch en reflectief het beschikbare (inter)nationaal onderzoek op academisch niveau in het domein van het leraarschap in het algemeen en zijn discipline audiovisuele kunsten, beeldende kunsten of productdesign in het bijzonder te kunnen ontsluiten en inzichten toe te passen.
9. De educatieve master audiovisuele en beeldende kunsten ontwikkelt een eigen visie op basis van de mogelijkheden en grenzen van verschillende theoretische paradigma's in onderwijskundig, (vak)didactisch en vakinhoudelijk onderzoek
10. De educatieve master audiovisuele en beeldende kunsten is in staat om een volledige onderzoekscyclus te doorlopen, relevant voor het onderwijs, het kunstonderwijs en/of de kunsteducatieve sector.

¹ Deze bepaling is niet van toepassing op de consecutieve educatieve master noch op het verkort traject van de educatieve master, aangezien de specifieke competenties daarin reeds verworven worden in kader van de domeinmaster.

11. De educatieve master audiovisuele en beeldende kunsten kan op basis van een actieve en onderzoekende houding voor beroepsvernieuwing creatief bijdragen aan beleid en ontwikkeling van een school, culturele instelling en kunsteducatie organisatie, enz.
12. De educatieve master audiovisuele en beeldende kunsten kan door onderzoekend leren, kritische zelfevaluatie en -reflectie zijn functioneren richting geven, bijsturen en vernieuwen.
13. De educatieve master audiovisuele en beeldende kunsten kan constructief samenwerken met collega's en daarin initiatief nemen, deelnemen en leiding geven aan disciplinair en interdisciplinair teamoverleg.
14. De educatieve master audiovisuele en beeldende kunsten is in staat om over onderwijskundige thema's, het lerarenberoep, en zelf ontwikkelde strategieën voor de onderwijspraktijk te communiceren met collega's en andere stakeholders in het onderwijs en kunstenveld en als professional deel te nemen aan het maatschappelijk debat.

Datum validatie: 15 oktober 2018

Bijlage 3: Samenstelling visitatiecommissie

De beoordeling is gebeurd door een visitatiecommissie aangesteld door de NVAO. Deze is als volgt samengesteld:

Roger Standaert (*voorzitter*) werkte achtereenvolgens als lerarenopleider en begeleider van onderwijsvernieuwing. Hij doceerde op een proefschrift over het vergelijken van het onderwijsbeleid in vijf landen. Op het Ministerie van Onderwijs stond hij aan de wieg van de eerste eindtermen. Voor dat werk ontving hij de Prijs van de Vlaamse Gemeenschap. Hij doceerde vervolgens comparatieve en internationale pedagogiek aan de Universiteit Gent. Hij publiceerde en publiceert over kwaliteit van het onderwijs, vaak in internationaal perspectief. Hij is actief als expert in diverse nationale en internationale onderwijsprojecten.

Paul Timmermans (*commissielid*) is onderwijspedagoog, specialisatie muziekpedagogie, kunstenaar. Eredocent SLO Lemmensinstituut 1973-2012, zo doceerde hij Onderwijskunde voor masters Muziek & Drama en Multimedia voor masters muziekpedagogie. Daarnaast werkte hij tussen 2002 en 2018 als spreker op nascholingen, studiedagen en conferenties, onder meer voor PDCL, CNO UA, Artevelde HS Gent, SLO TNA, Muzes, Sweelinck Cons. Den Haag, MJ, KlankArt Festival Osnabrück, workshops Lemmensinstituut, ICT Praktijkdagen, DKO's, secundaire en lagere scholen. Thema's: internationale muziekpedagogiek, attractief muziekonderwijs, procesgericht onderwijs, differentiatie, iPad in kunstzinnige vorming, muziekeducatie à la carte, evaluatie in kunsteducatie, magie van het muzische, creativiteit, media leuk en creatief, creatief met beeld en geluid, multimedia in mijn klas, muziekapps in de les. Tevens publiceerde hij hieromtrent artikels en tot slot hield hij zich bezig met muziek- en audiovisuele producties.

Daphne Carolus (*commissielid*) werkte onder meer als stafmedewerker kwaliteitszorg, projectmanager van opleidingsvisitaties en medewerker onderwijsinnovatie in het Vlaamse hoger onderwijs. Actief als schrijver en artistiek onderzoeker, richtte ze ook een creatief communicatiebureau op. Daarnaast is ze freelance kunstcurator. In het verleden volgde ze een Bachelor en Master in de taal- en letterkunde (KU Leuven), een post-Master in de cultuur & esthetiek (Universiteit van Stockholm), en een onderzoeksopleiding in de architectuur & fijne kunsten (Royal Institute of Arts, Stockholm).

Geertrui De Vijlder (*student-commissielid*) zit in haar tweede masterjaar animatiefilm aan het KASK te Gent dat ze combineert met de Specifieke lerarenopleiding (SLO). Ze voltooide reeds vier vakken van de SLO. Dit jaar neemt ze twee vakken op omdat ze volgend jaar wil schakelen naar de educatieve master. In haar vrije tijd geeft ze workshops animatiefilm met WAF!, een initiatief van het Fonds Raoul Servais. Geertrui is vijf jaar lang actief geweest als monitor bij Free-Time vzw. Daarnaast was ze meerdere jaren scoutsleidster en één jaar groepsleidster van Scouts Sint-Petrus te Gent.

De commissie werd bijgestaan door:

- **Pieter Caris**, beleidsmedewerker Vlaanderen NVAO, procescoördinator.
- **Carlijn Braam**, zelfstandig tekstschrijver/redacteur, extern secretaris.

Alle commissieleden, de procescoördinator en de secretaris hebben een onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring ingevuld en ondertekend waarmee zij tevens instemmen met de NVAO gedragscode.

Bijlage 4: Overzicht van de bestudeerde documenten

Informatiedossier opleiding

Aanvraagdossier TNO Educatieve master in de audiovisuele en beeldende kunsten – Hogeschool PXL, PXL-MAD SCHOOL OF ARTS, HASSELT

Bijlagen bij het aanvraagdossier:

- Bijlage 1: Domeinspecifieke leerresultaten;
- Bijlage 2: Vergelijking van de opleidingsspecifieke leerresultaten met de domeinspecifieke leerresultaten;
- Bijlage 3: Schematisch programmaoverzicht (inclusief het traject voor (generatie)studenten en zij-instromers);
- Bijlage 4: ECTS-fiches van de opleidingsonderdelen met focus op het leraarschap en de integratie van domein en leraarschap;
- Bijlage 5: Het overzicht van het personeel;
- Bijlage 6: Overzicht van de contacten met het werkveld;
- Bijlage 7: Onderwijs- en examenreglementen;
- Bijlage 8: Verklaring op eer m.b.t. het inzetten van de benodigde financiële middelen voor de volledige opleiding.

Aanvullende bijlagen:

1. Generieke documenten Hogeschool PXL:

- Bijlage 9: Evaluatiekader;
- Bijlage 10: EVC-procedure;
- Bijlage 11: EVK-procedure.

2. Opleidingsspecifieke documenten:

- Bijlage 12: Competentiematrix;
- Bijlage 13: Vergelijking basiscompetenties leraar met de opleidingsspecifieke leerresultaten;
- Bijlage 14: overzicht praktijkcomponent in opleidingsonderdelen.

Bijlage 5: Lijst met afkortingen

AUHL	Associatie Universiteit-Hogescholen Limburg
DLR	Domeinspecifieke leerresultaten
ECTS	European Credit Transfer and Accumulation System
EMK	Educatieve master in de audiovisuele en beeldende kunsten
EPOS	Elektronisch Portfolio OpvolgSysteem
EVC	Eerder verworven competentie
EVK	Eerder verworven kwalificatie
LIO	Leraar in opleiding
NVAO	Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie
OER	Onderwijs- en examenreglement
OLR	Opleidingspecifieke leerresultaten
PXL-MAD	PXL-Media, Arts, Design
SLO	Specifieke lerarenopleiding
TNO	Toets Nieuwe Opleiding
VKS	Vlaamse Kwalificatiestructuur

Het adviesrapport is tot stand gekomen in opdracht van de NVAO met het oog op de toetsing van de nieuwe opleiding Educatieve master in de audiovisuele en beeldende kunsten.

